

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoPom/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420201633
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6420201633.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzúrikovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. X., nar. XX. XX. XXXX, dieťa rodičov: matka F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/XX, I. nad O., t. č. bytom J. XX, I. nad O. a otec V. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/XX, I. nad O., t. č. Ústav na výkon väzby Banská Bystrica, Komenského 7, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo konania 5PPOm/1/2020-36 zo dňa 19.05.2020, takto

rozhodol:

I Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo konania 5PPOm/1/2020-36 zo dňa 19.05.2020 m e n í tak, že n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým d o č a s n e odníma maloletého P. X., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom ako matka XXX XX I. nad O., J. č. XX, z osobnej starostlivosti matky F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX I. nad O. O. XX/XX, toho času bytom XXX XX I. nad O., J. č. XX a zveruje ho do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízového strediska, n. o., so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Ulica 9. Mája č. 74, do právoplatného skončenia konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa P. X., nar. XX.XX.XXXX, ktoré začne z úradnej povinnosti Okresný súd Žiar nad Hronom a v ktorom rozhodne vo veci starostlivosti o toto maloleté dieťa.

II. Odvolací súd z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 27PPOm/1/2020 zo dňa 06.03.2020.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej aj „ÚPSVaR“), ktorý bol súdu doručený dňa 18.05.2020 na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd v zmysle § 365 ods. 1/ a 2/ CMP dočasne odňal maloletého P. X. z osobnej starostlivosti matky a zveril ho do dočasnej starostlivosti Domu Sv. Alžbety, n. o., Krízového strediska pre deti a osamelých rodičov Banská Bystrica, Ulica 9. mája 74, 974 01 Banská Bystrica. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia konštatoval, že ÚPSVaR podal už dňa 03.03.2020 predošlý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (sp. zn. 27PPOm/1/2020), aby maloletého P. vyňal z rodinného prostredia z dôvodu, že mal. podozrenie z neprimeraného správania sa matky voči mal. P. v zmysle, že mu matka nadáva a fyzicky ho trestá. Súd vo veci nariadil nad výchovou mal. P. dohľad, zároveň uložil povinnosť matke mal. P. spoločne so synom podrobiť sa psychologickému poradenstvu na RPPS v Žiari nad Hronom a matke uložil výchovné opatrenie, ktorým matku mal. P. napomína, aby zabezpečovala účasť mal. P. na preventívnych lekárskech prehliadkach u všeobecného lekára, na vyšetreniach u pedopsychiatra a zúčastňovala sa rodičovských združení. ÚPSVaR v rámci sociálneho šetrenia sa snažil vykonať v domácnosti matky dňa 11.5.2020 súdom nariadený dohľad, avšak do vchodu ani do domácnosti matky sa nedostali z dôvodu, že rodina tam nemá zvonček, na ktorý by mohli zazvoniť a ani susedia, ktorí tam bývajú, ich do vchodu nepustili. Preto

následne matku vyhľadali v obchode, ktorého je vlastníčkou, kde matku aj spolu s maloletým dieťaťom zastihli, matka pôsobila nervóznym dojmom, neudržiavala očný kontakt, neustále bola v pohybe. Matka priviedla mal. P., ktorý bol v zadných priestoroch predajne. Chlapec bol upravený, čistý, ostrihaný, na tvári mal rúško, avšak pôsobil vystresovaným dojmom, pokiaľ aj chlapec chcel niečo povedať, nemal na to priestor a pokiaľ sa aj vyjadril, budil dojem, že to bolo povedané pod nátlakom. Pokiaľ bola matka v rámci nariadeného dohľadu zo strany ÚPSVaR upozornená na nevhodnosť priestoru a vyzvaná na realizáciu pohovoru za iných priestorových podmienok, odmietla to, že nemá na to čas. Jej správanie voči maloletému pôsobilo počas celého stretnutia nátlakovým dojmom. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol ďalej odôvodnený tým, že dňa 18.05.2020 sa na ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom dostavili osoby, ktoré chceli zostať v anonymite a chceli uviesť pracovníkom ÚPSVaR skutočnosti ohľadom mal. P. a ktoré potvrdzovali nadávanie matky dieťaťu a nevhodné výchovné metódy matky voči maloletému, pričom obe osoby pri spisovaní úradného záznamu sa vyjadrili, že toto sa opakuje pravidelne a stále v ranných alebo podvečerných hodinách, resp. počas víkendov. Krik, rev a plač je počuť na niekoľko metrov. Tieto osoby sa tiež vyjadrili, že majú veľký strach o P. život a jeho zdravie. ÚPSVaR ďalej uviedol, že je zaviazaný súdnym rozhodnutím realizovať nad maloletým dohľad, no matka pri realizácii dohľadu nespolupracuje. Väčšinu času sa s maloletým dieťaťom zdržiava v obchode, ktorého je vlastníčka. Vzhľadom na odmietavý postoj matky pri riešení danej situácie, či už formou psychologického poradenstva na RPPS a spoluprácou s úradom, dohľad ani povinnosť uložená matke podrobiť sa psychologickému poradenstvu neplní svoj účel. Úrad disponuje informáciami, ktoré nasvedčujú tomu, že maloleté dieťa má v starostlivosti matky vážne narušený psychický, fyzický aj sociálny vývoj. Posúdením životnej situácie maloletého P., bola miera ohrozenia, v ktorej sa ocitol posúdená ako vysoká. Aj napriek povinnostiam, ktorými bol zaviazaný úrad ako aj matka, nie je možné zo strany úradu dieťaťu poskytnúť ochranu a znížiť jeho ohrozenie, v ktorom sa dieťa nachádza, v domácom prostredí. Súd prvej inštancie návrh právne posúdil podľa ustanovenia § 365 ods. 1 a 2 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v spojení s ustanovením § 324 ods. 1, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a následne súd vyhodnotil, že návrh ÚPSVaR nie je dôvodný. Súd konštatoval, že neodkladné opatrenie môže nariadiť v prípade, ak sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, alebo je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. V danom prípade nebolo zistené, že by si situácia v rodine aktuálne vyžadovala takýto naliehavý zásah súdu. Súd prvej inštancie poukázal na znalecký posudok vypracovaný znalkyňou MUDr. Janou Bullovou vo vyšetrovacom spise OR PZ Žiar nad Hronom, ČVS:ORP-4/1-VYS-ZH-2019, v ktorom bol vyšetrený duševný stav maloletého P. v trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), b), c) Trestného zákona, z ktorého vyplýva, že u maloletého P. nebola zistená duševná porucha ani choroba, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vyšetrovaným skutkom a nebola zistená ani prítomnosť tzv. syndrómu týranej osoby - týraného dieťaťa. Súd taktiež vzal do úvahy, že aktuálne je v platnosti II., III. a IV. výrok uznesenia č. k. 27PPOm/1/2020-46 zo dňa 06.03.2020, ktorým maloletému P. a jeho matke bola okrem iného uložená povinnosť podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR-u. Súd tak apeloval na ÚPSVaR, aby v krátkych časových intervaloch vykonával dohľad nad výchovou maloletého P. a pokiaľ by matka rozhodnutie súdu zo dňa 06.03.2020 nerešpektovala, je možný postup v zmysle § 370 a nasl. CMP. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za zrejmé, že matka pracovníkom úradu práce nebránila skontaktovať sa s maloletým P. a umožnila im porozprávať sa ním, maloletý P. bol upravený, čistý, ostrihaný a na tvári mal rúško. Súd ďalej poukázal na skutočnosť, že nevie posúdiť hodnovernosť výpovedí dvoch anonymných osôb, ktoré opisujú v domácnosti maloletého P. a jeho matky krik, buchot a hluk a ani to, za akých okolností sa maloletý P. ocitol na balkóne. U maloletého P. zatiaľ neboli zistené žiadne známky fyzického násillia a ako vyplýva zo znaleckého posudku, ani psychického násillia. Súd prvej inštancie v závere odôvodnenia uznesenia poznamenal, že správanie matky a maloletého P. treba vnímať v kontexte viacerých okolností a to, že maloletý P. má diagnostikovanú poruchu ADHD, maloletý P. zrazu zostal bez otca, nakoľko jeho otec bol v júni 2019 vzatý do väzby, keďže existovala reálna obava z ovplyvňovania svedkov i spoluobvinenej F. A. (za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona), matka maloletého P. ostala na výchovu a finančné zabezpečenie rodiny sama a je možné predpokladať, že situácia sa ešte zhoršila v marci 2020 z dôvodu koronavírusu - matka musela na takmer 2 mesiace zavrieť svoj obchod, čím sa prakticky ocitla bez príjmu. Súd prvej inštancie tak zhrnul, že nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mal maloletého P. okamžite odňať zo starostlivosti matky. Ide o prostriedok ultima ratio a navrhované neodkladné opatrenie sa nariaďuje len v tak závažných situáciách, kedy je vážne ohrozený život, či zdravie maloletého, čo však súd z vykonaného dokazovania preukázané nemal.

2. Voči uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, ktorý poukázal na to, že podal už dňa 3.3.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 ods.1/, ods. 2/ CMP (sp. zn. 27PPOm/1/2020), aby súd mal. P. vyňať z rodinného prostredia z dôvodu, že úrad mal podozrenie z neprimeraného správania sa matky voči mal. P., ktorá mu nadáva a fyzicky ho trestá. Sociálnym šetrením zo dňa 11.5.2020 sa úrad pokúsil poukázať na nemožnosť sociálneho zisťovania v domácom prostredí vzhľadom na jeho nedostupnosť. Zároveň upozornil na postoj matky voči úradu, ako aj na priestor, ktorý matka vytvorila pre realizáciu pohovoru s maloletým dieťaťom. V odvolaní ÚPSVaR zhodne s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia opätovne poukázal na výpovede dvoch anonymných svedkov dňa 18.5.2020, ktorých výpovede citoval v texte odvolania. Obe osoby pri spisovaní úradného záznamu sa vyjadrili, že toto sa opakuje pravidelne a stále v ranných alebo podvečerných hodinách, resp. počas víkendov. Krik, rev a plač je počuť na niekoľko metrov. Tieto osoby sa tiež vyjadrili, že majú veľký strach o P.ivot a jeho zdravie. Odvolateľ ďalej uviedol, že sice nedisponuje znaleckým posudkom vypracovaným MUDr. Janou Bullovou ČVS:ORP-4/1-VYS-ZH-19, na ktorý sa odvoláva okresný súd, avšak je potrebné poukázať na skutočnosť, že vyšetrenie k znaleckému posudku bolo realizované v roku 2019 a teda je treba brať do úvahy aj meniteľnosť stavu, t.j. že do súčasnej doby mohlo dôjsť k zmene situácie u maloletého. Zároveň reagujúc na časť textu vyňatého z uvedeného znaleckého posudku ...“u maloletého P. nebola zistená duševná porucha ani choroba, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vyšetrovaným skutkom a u maloletého P. nebola zistená ani prítomnosť tzv.,syndrómu týranej osoby - týraného dieťaťa.“ ...nie je možné nespomenúť aj skutočnosť, táto citácia je z posudku, ktorý bol realizovaný v čase, kedy bola z rodiny maloletého vyňatá sestra maloletého P. z dôvodu týrania, na ktorú bola v tom čase upriamená pozornosť prípadných agresorov. Odvolateľ poukázal na skutočnosť, že znalecký posudok bol vypracovaný v roku 2019, vychádzajúci z úplne inej situácie v domácnosti, v ktorej sa maloletý v čase realizácie nachádzal a nemôže byť vnímaný ako objektívny dôvod na zamietnutie návrhu, ktorý má slúžiť ako prostriedok náhlej ochrany záujmu dieťaťa. Taktiež odvolateľ poukázal na skutočnosť, že dieťa má stanovenú diagnózu ADHD - poruchu pozornosti, hyperaktivity a impulzivity a k takémuto dieťaťu je potrebné pristupovať podporne, s pochopením, s kladením dôrazu na jeho potreby a pokiaľ matka ako výchovný prostriedok používa zatváranie dieťaťa na balkóne, vystavuje ho vážnemu ohrozeniu, pretože dieťaťa s poruchou impulzivity môže urobiť niečo, čím sa ocitne v priamom nebezpečenstve. Odvolateľ reagoval aj na záver odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie a uviedol, že úrad veľmi citlivo vníma situáciu, v ktorej sa matka maloletého aj s maloletým ocitli. Pri posúdení miery ohrozenia maloletého dieťaťa skutočnosti ako zníženie až strata príjmu, fakt že matka je odkázaná všetko riešiť sama, fakt, že jej partner je vo väzbe a ona čelí obvineniu, je tlak, ktorý môže mať reálny dopad na psychické prežívanie a aj na samotné reakcie. Vzhľadom na diagnózu dieťaťa, ktorá je definovaná poruchou pozornosti, hyperaktivity a impulzivity je reálna hrozba, že výchovné pôsobenie zo strany matky nemusí byť zvládnuté, môže sa stať neadekvátnym. Vychádzajúc z podaní anonymných osôb zo susedstva matky sa úradu potvrdzuje, že sa to aj deje. ÚPSVaR poznamenal, že vyňatím dieťaťa nejde o to, aby bola potrestaná matka, ale o to, aby mu za danej, pre neho ohrozujúcej situácie, bola poskytnutá ochrana na čas, kým nedôjde k náprave pomerov v domácom prostredí. Na základe uvedených informácií úrad vyhodnotil, že život, zdravie a priaznivý vývoj dieťaťa je vážne ohrozený a využil neodkladné opatrenie ako prostriedok naliehavej procesnej ochrany a rýchly zásah súdu. Na apelovanie zo strany súdu, aby úrad realizoval psychologické odborné poradenstvo uviedol, že matke bol sprostredkovaný termín stretnutia na RPPS na úrade na deň 26.5.2020 o 8,00 hod. Tento termín bol s matkou odkonzultovaný telefonicky. Matka sa na termín nedostavila a už sa úradu nepodarilo s matkou spojiť, pretože uvedené číslo je nedostupné. Opätovne tak ÚPSVaR poukázal na to, že matka odmieta s úradom spolupracovať a čoraz viac uzatvára dostupný priestor dieťaťa. Vzhľadom na naliehavosť potreby poskytnúť dieťaťu ochranu formou jeho vyňatia z domáceho prostredia úrad nevidí priestor konať podávaním návrhu na výkon súdneho rozhodnutia, z dôvodu nespolupráce v uloženej povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu, pretože toto opatrenie súdu má dlhodobý proces a daná situácia si vyžaduje bezodkladný zásah. Aj napriek povinnosti realizovať dohľad a povinnosti uloženej matke podrobiť sa psychologickému poradenstvu na RPPS, nie je možné zo strany úradu dieťaťu poskytnúť ochranu a znížiť ohrozenie dieťaťa, v ktorom sa dieťa nachádza v domácom prostredí. Vzhľadom k tomu, že je ohrozený život a zdravie mal. dieťaťa a jeho priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin, úrad navrhuje, aby odvolací súd vydal uznesenie, ktorým nariadi neodkladné opatrenie v zmysle § 365 ods.1/ 2/ CMP, ktorým dočasne odníme mal. P. X., nar. XX.X.XXXX, t.č. bytom J. č. XX, I. nad O. z osobnej starostlivosti matky F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. nad O., O. XX/XX, t.č. I. nad O., J. č. XX a zverí ho do dočasnej starostlivosti Domu Sv. Alžbety, n.o. Krízového strediska pre

deti a osamelých rodičov Banská Bystrica, Ulica 9. mája 74, 974 01 Banská Bystrica. K odvolaniu bol pripojený listinný dôkaz - ďalší anonymný podnet zo dňa 22.05.2020, písomne adresovaný Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiari nad Hronom a týkajúci sa maloletého P. a pomerov v domácnosti matky.

3. Odvolací súd, vzhľadom k tomu, že mal povinnosť v zmysle ustanovenia § 329 ods. 1 vety druhej CSP doručovať rodičom maloletého dieťaťa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj odvolanie, výzvou zo dňa 01.06.2020 doručoval obom rodičom uvedené listiny spolu s výzvou na vyjadrenie sa k odvolaniu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiari nad Hronom. Odvolací súd konštatuje, že zásielka odvolacieho súdu bola listinne doručená otcovi maloletého dieťaťa dňa 05.06.2020. Zásielka adresovaná matke maloletého dieťaťa bola vrátená súdu ako nedoručená z dôvodu, že adresátka - matka dieťaťa - je neznáma. Keďže odvolací súd doručoval matke dieťaťa výzvu na adresu prechodného bydliska, kontaktoval telefonicky ÚPSVaR Žiar nad Hronom dňa 08.06.2020, ktorý uviedol odvolaciemu súdu, že má vedomosť o tom, že matka maloletého spolu s maloletým dieťaťom naďalej bývajú na adrese prechodného bydliska na ul. J. č. XX v I. nad O., avšak na bytovom dome nemajú zvonček označený menovkou a nemajú ani poštovú schránku a z toho dôvodu poštový úrad vrátil zásielku súdu ako nedoručenú s poznámkou, že adresát je neznámy. Matka spolu s dieťaťom však naďalej bývajú na adrese prechodného pobytu, pričom na adrese evidovaného trvalého pobytu na ulici O. XXX/XX I. nad O. sa fyzicky už dlhšiu dobu nezdržiavajú. Postup pre doručovanie podľa ustanovenia § 106 ods. 1 písm. a/ CSP tak v danom prípade je neefektívny a zbytočný, keďže matka na adrese evidovaného trvalého bydliska sa nezdržiava nikdy. Do momentu rozhodovania odvolacieho súdu sa otec k odvolaniu ÚPSVaR nevyjadril. Odvolací súd vzhľadom na vyššie konštatované okolnosti doručovania matke sa o ďalšie doručovanie vo vzťahu k matke nepokúsil, nakoľko vzhľadom na konkrétne okolnosti má odvolací súd za to, že v danej veci má absolútnu prioritu ochrana maloletého dieťaťa a jeho záujmy vzhľadom na nutnosť a potrebu neodkladne upraviť jeho pomery, podporne aj s poukazom na zákonnú lehotu na vydanie neodkladného opatrenia vyplývajúcu z ustanovenia § 365 ods. 2 CMP v konkrétnej veci. Je potrebné zdôrazniť, že ustanovenie § 329 ods. 1 vety druhej CSP neumožňuje súdu rozhodnúť v zákonnej lehote podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CMP, avšak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je nesporne pred procesnými lehotami prioritným sledovanie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a nutnosť zabezpečiť ochranu práv maloletého dieťaťa tam, kde nevyhnutne vyvstáva, vzhľadom na reálnu hrozbu priameho ohrozenia priaznivého vývoja, života a zdravia dieťaťa a má (musí mať) tak vždy absolútnu prioritu.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej „CMP“ a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 329 ods. 1 CSP uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 388 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie v znení, v akom je obsiahnuté vo výroku I. tohto uznesenia, pričom v súlade s ustanovením § 363 CMP súčasne výrokom II. zrušil predošlé uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré už vzhľadom na novú dočasnú úpravu pomerov maloletého dieťaťa stratilo opodstatnenie, lebo sa zmenili dočasné pomery dieťaťa a odpadli tak dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

5. Podľa ustanovenia § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa ustanovenia § 360 ods. 2 CMP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

7. Podľa ustanovenia 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

8. Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 a 2 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Podľa ustanovenia § 365 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

10. Podľa čl. 4 CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

11. Vychádzajú z čl. 5 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej Zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečia a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa ustanovenia § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14. Odvolací súd, po vyhodnotení všetkých doposiaľ známych skutočností, ktoré boli obsiahnuté v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj odvolania Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom zo dňa 18.05.2020, ako aj okolností známych súdu z predošlého konania o nariadenie neodkladného opatrenia v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 27PPOm/1/2020 a znaleckého posudku č. 129/2019 vyhotoveného súdnou znalkyňou MUDr. Janou Bullovou pre účely trestné konania ČVS: ORP-4/1-VYS-ZH-2019, sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danej veci neboli naplnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle zákonnej dikcie ustanovenia § 365 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. Odvolací súd prijal záver, že viaceré už teraz známe okolnosti vyvolávajú potrebu a naliehavosť dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa a to jeho dočasným odňatím z osobnej starostlivosti matky a dočasným zverením do starostlivosti konkrétnej neziskovej organizácie, ako krízového strediska pre deti a rodiny. Odvolací súd konštatuje, že v čase rozhodovania mal zabezpečený súhlas Centra pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízové stredisko, n.o., so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Ulica 9. Mája č. 74, s umiestnením maloletého P. X. do tohto zariadenia (č.l. 3 spisu).

15. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súdu vyplýva zo zákona, no i z početných medzinárodných dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná, povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a v prvom rade prihliadať na záujmy maloletého dieťaťa. Z návrhu ÚPSVaR vyplynuli pre odvolací súd zásadné a závažné okolnosti, ktoré vyznievajú ako vysoko rizikové pre maloleté dieťa a to v dôsledku nevhodného a neprimeraného správania sa matky k dieťaťu, vzhľadom na nevhodnosť výchovných metód matky, ako aj vzhľadom na vysokú rizikovosť potenciality takéhoto nevhodného správania sa matky prerásť až do konania, nesúceho znaky trestného činu, vzhľadom na nezanedbateľnú okolnosť, že matka maloletého P., ako aj jeho otec, sú v súčasnosti trestne stíhaní pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku, nakoľko sa už predtým obaja rodičia dopúšťali takého konania, pre ktoré bolo voči nim začaté trestné stíhanie vo vzťahu k staršej dcére matky.

16. V návrhu ÚPSVaR, ako orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, zo dňa 18.05.2020 bolo uvedené, že už skôr, a to dňa 3.3.2020, bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 ods. 1/, ods. 2/ CMP (sp. zn. 27PPOm/1/2020), aby bol mal. P. vyňatý dočasne z rodinného prostredia z dôvodu, že úrad mal podozrenie z neprimeraného správania sa matky voči mal. P. v zmysle, že mu matka nevhodne a vulgárne nadáva a fyzicky ho trestá. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp. zn. 27PPOm/1/2020 zo dňa 06.03.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, avšak v predmetnom (už toho času právoplatnom) rozhodnutí zároveň uložil povinnosť matke maloletého P. - F. A. spoločne so synom podrobiť sa psychologickému poradenstvu na RPPS v Žiari nad Hronom, súd zároveň nariadil nad výchovou mal. P. dohľad a matke uložil výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. a/ Zákona o rodine a to napomenutie, ktorým matku mal. P. napomenul, aby zabezpečovala účasť mal. P. na preventívnych lekárskech prehliadkach u všeobecného lekára, na vyšetreniach u pedopsychiatra a zúčastňovala sa rodičovských združení. V návrhu ÚPSVaR uviedol, že pokiaľ sa snažili realizovať sociálne šetrenie v domácnosti matky, konkrétne dňa 11.5.2020 z dôvodu súdom nariadeného dohľadu, do vchodu ani domácnosti matky sa sociálni pracovníci nedostali, pretože rodina tam nemá zvonček a ani susedia, ktorí tam bývajú, ich do vchodu nepustili. Sociálni pracovníci z toho dôvodu vyhľadali matku v obchode, ktorého je vlastníčkou a v ktorom zastihli aj maloleté dieťa. ÚPSVaR však už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia poukázal na to, že dieťa sa im javilo pod stresom a psychickým nátlakom matky, manipulované jej verbálnym navádzaním, v akom smere sa má dieťa vyjadrovať pred sociálnymi pracovníkmi a celkovo sa dieťa javilo vystresovaným a podnátlakovým dojmom. Okrem toho ako zásadné dôvody uviedol ÚPSVaR svedecké výpovede dvoch osôb z blízkeho alebo bezprostredného okolia dieťaťa, ktoré si priali ostať v anonymite a z ktorých výpovedí vyplynuli veľmi zásadné a kritické momenty, vzbudzujúce pozornosť súdu z hľadiska vyvodenia potreby a naliehavosti dočasne upraviť pomery maloletého P.. Z výpovede prvej anonimnej osoby vyplynulo, že matka dieťaťa nadáva vulgárne a hanlivo, v domácnosti počuť hluk, buchot, krik, pričom výslovne uviedla zásadnú okolnosť, že je to od času, ako je P. otec vo väzení. Matka tiež zatvára P. na balkón, toto sa dialo aj v zimnom období, P. bol v tom čase v krátkom tričku, kričal na susedov „pomoc“, z balkóna chcel vyhodiť stoličku, kričal na matku, „mama pozri sa, ja to spravím“, popritom vydáva neprimerané a neidentifikovateľné zvuky. Svedok uviedol, že keď bol P. na balkóne, videli ho ako sa snažil nejakým spôsobom preliezť z balkóna na najbližšie okno. Matka na dieťa kričí, chlapec sa bráni tiež kričaním, neskôr začne búchať s vecami, ktoré nájde, alebo vyjde z bytu a začne kopať do vchodových dverí, zábradlia alebo do hocičo, čo má v ceste. Toto sa deje častokrát v ranných hodinách alebo potom cez víkendy a sviatky, kedy je matka doma s P. a nie je v práci. Maloletý P. má od matky so susedmi zakázané rozprávať sa. Druhá anonymná osoba uviedla, že býva neďaleko od bytovky, kde býva P. spolu s matkou. Bola svedkom toho, čo sa udialo dňa 15.5.2020. Počula z bytovky, kde býva P., chlapčenský strašný krik a hluk, myslela si, že matka z toho chlapca ide „zdrať kožu“. Neskôr P. skákal na stoličke na balkóne, zdalo sa jej, že je chlapec v šoku, myslela si a bála sa, že P. vyskočí z balkóna. Takisto dávnejšie bola svedkom, ako sa snažil preliezť z balkóna do druhej izby. Ľudia čo bývajú v okolí by to mohli potvrdiť, ale sa boja matky. Takéto neprimerané správanie sa opakuje, susedia boli toho viackrát svedkom. Podobné problémy sa vyskytovali aj keď tam bývala P. sestra E. a stále pretrvávajú. Obe osoby pri spisovaní úradného záznamu sa vyjadrili, že toto sa opakuje pravidelne a stále v ranných alebo podvečerných hodinách, resp. počas víkendov. Krik, rev a plač je počuť na niekoľko metrov. Tieto osoby sa tiež vyjadrili, že majú veľký strach o P. život a jeho zdravie.

17. Odvolací súd ďalej konštatuje, že k odvolaniu pripojil ÚPSVaR aj ďalší podnet napísaný dňa 22.05.2020, v ktorom boli uvedené okolnosti zodpovedajúce predošlým svedeckým výpovediam. Aj táto osoba si priala ostať v anonymite, nakoľko má z matky dieťaťa strach, pretože má útočné správanie, slovne napáda susedov a znepríjemňuje im život. Aj táto osoba uviedla, že výchova matky je len krik, podmienky, príkazy, osočovanie a hádky. Uviedla, že nie raz videla maloletého P. „vyvádzať“ na balkóne do ulice, vykrikoval : „Susedia, pomoc, halo susedia“, s mamou sa hádal, nemohol sa dostať do bytu, slovne ju vydieral : „Ja skočím, uvidíš že to spravím, ja skočím a zabijem sa.“ Aj táto osoba potvrdila zvláštne správanie maloletého, nikoho nezdraví, nekomunikuje, s mamou má zvláštnu komunikáciu, čokoľvek ona povie, chlapec „Áno, mami, presne tak, áno, ako si povedala ..“, nepriamo mu vnucuje svoje názory.

18. V súvislosti s uvedenými svedeckými výpoveďami odvolací súd považuje za potrebné reagovať na argumentáciu súdu prvej inštancie, ktorý vyslovil pochybnosť o hodnovernosti uvedených svedeckých výpovedí anonymných svedkov. Je pravdou, že pri anonymných podaniach je dôveryhodnosť svedeckej

výpovede značne znížená v porovnaní s relevantnosťou, dôveryhodnosťou a vážnosťou svedeckej výpovede konkrétnej osoby, ktorá pod svojim menom a priezviskom a ďalšími identifikačnými údajmi vypovedá o okolnostiach svojej svedeckej výpovede, avšak vzhľadom k závažnosti zhodných tvrdení obsiahnutých vo všetkých svedeckých výpovediach hoci aj anonymných svedkov, je nutné priznať aj takýmto svedeckým výpovediam určitú váhu a nemožno ich len z dôvodu, že si osoby priali zachovať anonymitu (z tvrdeného dôvodného strachu a z obavy z útočného a osočujúceho správania sa matky voči susedom) ich prehliadať a nebrať absolútne na zreteľ. Všetky tri svedecké výpovede zhodne potvrdzovali, že matka nevhodne východne vplýva na maloletého P., kričí na neho a zatvára ho na balkón a všetci svedkovia potvrdili svoju obavu z toho, že chlapec z balkóna vyskočí alebo vypadne, keďže boli svedkom toho, že vyskakoval na stoličku. Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že chlapec slovné prezentuje svoje vyhrážky, že „skočí a zabije sa“, ktorým je taktiež nutné prikladať náležitú váhu, pretože hoci možno pripustiť, že chlapec len možno zúfalo sa snaží vyvolať pozornosť matky a docieľiť svoje potreby, avšak pri dieťati, ktoré ešte vzhľadom na svoj vek nie je dostatočne emocionálne a emotívne vyspelé na to, aby ovládalo svoje prípadné aj afektívne a impulzívne konanie, je vysoká miera rizika, že dieťa v zúfalej snahe upútať záujem matky a vo vysokom rozrušení a afekte v skrate skutočne naplní svoje hrozby. Toto je zásadná okolnosť, pre ktorú by súd nemal v prípade zistenia opakovaných kritických až krízových situácií, ktorým je dieťa opakovane vystavované, zostať nečinný a vyčkávaci. Odvolací súd zdôrazňuje aj tú zásadnú okolnosť, že maloletý P. má stanovenú diagnózu ADHD - poruchu pozornosti a aktivity. Ide o vývinovú poruchu, pre ktorú je charakteristický neprimeraný stupeň pozornosti, hyperaktivity a impulzivity. Práve sklon k nevyváženej a prehnanej impulzivite dáva odvolaciemu súdu povinnosť obozretnejšie pristupovať ku zásadným skutočnostiam, ktoré vyplynuli zo svedeckých výpovedí všetkých troch svedkov. Deti s diagnózou ADHD vyžadujú špeciálne postupy a potrebujú rešpekt, podporu a pochopenie a musí byť kladený dostatočne veľký dôraz na ich potreby, čo zjavne matka maloletého P. nezvláda.

19. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal v odôvodnení uznesenia aj na to, že v súčasnosti je v platnosti II., III. a IV. výrok uznesenia č. k. 27PPOm/1/2020-46 zo dňa 06.03.2020, ktorým maloletému P. a jeho matke bola okrem iného uložená povinnosť podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR-u a bol nariadený dohľad nad výchovou nad maloletým a súd tak apeloval na ÚPSVaR, aby v krátkych časových intervaloch vykonával dohľad nad výchovou maloletého P., je však zjavné z odvolania, že matka rozhodnutie súdu zo dňa 06.03.2020 nerešpektuje. Matke bol sprostredkovaný termín stretnutia na RPPS na úrade na deň 26.5.2020 o 8,00 hod., tento termín bol s matkou odkonzultovaný telefonicky, no napriek tomu matka sa na termín nedostavila a už sa úradu nepodarilo s matkou spojiť, pretože jej telefónne číslo je nedostupné. Opätovne tak ÚPSVaR poukázal na to, že matka odmieta s úradom spolupracovať, dokonca sa zámerne vyhýba kontaktu s ním a ignoruje aj dohodnuté termíny stretnutí. Je tak zrejmé, že nariadené povinnosti a dohľad neplnia svoj účel a sledovaný zámer a tieto opatrenia súdu sú už tak vzhľadom na odmietavý a negatívny postoj matky neefektívne a z hľadiska ochrany maloletého dieťaťa absolútne nepostačujúce. O to viac vyvstáva naliehavosť potreby poskytnúť dieťaťu ochranu formou jeho vyňatia z domáceho prostredia, keďže matka nespupracuje a nevyužila iné, jemnejšie zákonné prostriedky, ktoré mali viesť k zastabilizovaniu pomerov dieťaťa o k odstráneniu hrozby jeho psychickej či aj fyzickej ujmy.

20. Pokiaľ súd prvej inštancie podporne poukázal v odôvodnení uznesenia na závery posudku vypracovaného MUDr. Janou Bullovou pre účely trestného konania sp. zn. ČVS:ORP-4/1-VYS-ZH-19, z ktorého vyplýva, že u maloletého P. nebola zistená duševná porucha ani choroba, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vyšetrovaným skutkom a nebola u neho zistená ani prítomnosť tzv. syndrómu týranej osoby - týraného dieťaťa, je v tejto súvislosti nutné v istej miere prisvedčiť relevantnosti odvolacej námietky, že je potrebné poukázať na skutočnosť, že vyšetrenie k znaleckému posudku bolo realizované v roku 2019 a teda je treba brať do úvahy aj meniteľnosť stavu a súčasnej situácie u maloletého. Nie je úplne bez relevancie ani ďalšia namietaná skutočnosť, že posudok bol realizovaný v čase, kedy bola z rodiny maloletého vyňatá sestra maloletého P. z dôvodu jej týrania, na ktorú bola v tom čase upriamená pozornosť prípadných agresorov, pričom aj skutočnosť, že sa matka v dôsledku trestného stíhania svojej osoby, ako aj trestného stíhania svojho partnera, ktorý je toho času vo vyšetrovacej väzbe, ako aj v dôsledku súčasných všeobecne známych nepriaznivých okolností spojených s mimoriadnou situáciou v súvislosti so šírením koronavírusu SARS-COV-2 a s tým spojenými obmedzeniami a zvýšenou záťažovou situáciou na obyvateľstvo, ocitla v ťažkej situácii. Je nutné konštatovať, že práve tieto okolnosti môžu u matky vyvolávať stres a tlak, ktorý nemusí adekvátne zvládať a je riziko, že si matka nezvládnuté tlaky spojené s tým, že ostala sama s P., bez partnera a bez príjmu, môže ventilovať

neprimeraným spôsobom aj vo vzťahu k maloletému P.. Je zjavné, že matka súčasnú situáciu nezvláda, navyše, nezvládala ju adekvátne ani v minulosti, pretože svedkovia opísali, že krik, nevhodné správanie a nevhodné východné metódy matky pretrvávajú dlhšiu dobu a nejde tak len o prípadne ojedinelé ospravedliteľné skratové správanie matky.

21. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, vzhľadom na jeho charakter a záujem, ktorý sa týmto procesným inštitútom sleduje - poskytnutie okamžitej a promptnej ochrany v prípade, ak sa preukáže nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, obzvlášť v konaniach s maloletými deťmi, je nevyhnutné starostlivo a maximálne obozretne pristupovať ku všetkým okolnostiam, ktoré sú súdu známe a ktoré poukazujú na potrebu poskytnúť ochranu maloletému dieťaťu. Odvolací súd pri jeho nariadení vychádzal z dostatočne hodnoverných a relevantných listinných dôkazov, ktoré boli obsiahnuté v predložennom spise a ktoré vyvolávali vo svojom súhrne potrebu poskytnúť maloletému dieťaťu ochranu aj preventívne a dočasne. V neposlednom rade však je nutné podotknúť, že z hľadiska nutnosti ochrany práv a záujmov maloletého dieťaťa je v tomto štádiu konania relevantná závažnosť už i samotných, hoci jednostranných, či anonymných tvrdení, že je podozrenie, že je dieťa vystavené v domácnosti matky riziku psychickému a fyzickému ohrozenia až do takej miery, že dieťa volá o pomoc a vyhráža sa zabitím. Nie je v záujme maloletého dieťaťa vyčkávať až na prípadné vyhrotenie agresívneho, nevhodného správania sa matky, až na hranici ohrozovania zdravého psychického, emocionálneho a fyzického vývoja dieťaťa, čo by mohlo mať už neskôr oveľa vážnejšie a ťažšie odstrániteľné následky na psychickom i fyzickom zdraví dieťaťa, prípadne až fatálne následky, vzhľadom na afektívne a nezvládnuté emócie dieťaťa. Táto skutočnosť dáva súdu oprávnenie i povinnosť obhajovať záujmy maloletého dieťaťa a chrániť jeho záujmy a zdravý vývoj už preventívne, bez potreby v tomto štádiu konania jednoznačne preukázať pravdivosť vyskytujúcich sa závažných tvrdení a indícií o agresívnom a nevhodnom správaní sa matky k dieťaťu v dôsledku nezvládnutých vyhrotených situácií v živote matky. V neposlednom rade takéto rozhodnutie môže byť impulzom aj pre matku, aby zásadne prehodnotila a skorigovala svoje správanie k maloletému dieťaťu, s dôrazom, že ide zatiaľ len o dočasné riešenie situácie dieťaťa.

22. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd mal za to, že boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 365 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku a podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je obsiahnuté vo výroku I. tohto uznesenia.

23. Bude úlohou súdu prvej inštancie a vecou následného procesného postupu, aby súd prvej inštancie začal z úradnej povinnosti podľa ustanovenia § 360 ods. 2 a § 23 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého P. X., nar. XX.XX.XXXX, v ktorom meritórnym rozhodnutím upraví pomery tohto maloletého dieťaťa z hľadiska jeho najvhodnejšej a najoptimálnejšej starostlivosti, do právoplatnosti ktorého rozhodnutia odvolací súd vymienil trvanie nariadeného neodkladného opatrenia.

24. Súčasne odvolací súd podľa ustanovenia § 363 Civilného mimosporového poriadku výrokom II. uznesenia zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27PPOm/1/2020 zo dňa 06.03.2020 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým boli dočasne upravené pomery maloletého dieťaťa a ktoré už vzhľadom na novú dočasnú úpravu pomerov maloletého dieťaťa stratilo opodstatnenie, lebo sa zmenili dočasné pomery dieťaťa a odpadli tak dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).